

Vlaams
Parlement

vergadering **C300 – OND32**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen

van 30 juni 2011

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de leerplicht voor geplaatste jongeren in de instelling De Grubbe in Everberg - 2521 (2010-2011)	3
Vraag om uitleg van mevrouw Griet Coppé tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de resultaten van het actieplan ‘Werk maken van werk in de zorgsector’ - 2497 (2010-2011)	6
Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de uitvoeringsbesluiten van het decreet inzake het toegangsrecht van assistentiehonden - 2197 (2010-2011)	8
Vraag om uitleg van mevrouw Fatma Pehlivan tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het nieuwe eisenpakket inzake migratie en integratie op het vlak van onderwijs van de stad Gent aan de hogere overheden - 2526 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van mevrouw Elisabeth Meuleman tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het eisenpakket van het Gentse stadsbestuur inzake migratie en integratie in het onderwijs - 2575 (2010-2011)	12
Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de kansen van bepaalde diploma's op de arbeidsmarkt - 2556 (2010-2011)	20

■

Waarnemend voorzitter: mevrouw Katleen Helsen**Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de leerplicht voor geplaatste jongeren in de instelling De Grubbe in Everberg - 2521 (2010-2011)**

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, minister, collega's, De Grubbe in Everberg was oorspronkelijk een tweetalige federale instelling voor vijftig jongeren. Sinds een jaar zijn alle Franstalige jongeren er weg. Aanvankelijk bood Everberg nog onderdak aan twee Vlaamse leefgroepen van telkens maximaal twaalf jongeren. Sinds december 2010 verblijven er drie leefgroepen van maximaal tien Vlaamse jongeren.

Het loopt grondig fout in de jeugdgevangenissen van Everberg, en dat is een gedeelde bevoegdheid van minister Vandeuren en van uzelf. Aanvullend bij mijn uiteenzetting in de plenaire vergadering wil ik het hier hebben over het onderwijsaspect. Er verblijven daar 14-tot 18-jarigen, voor een verblijf van twee maanden en vijf dagen; als het over volwassenen zou gaan, zouden zij straffen van vijf tot tien jaar krijgen. Zo zouden zij onder meer twee lesuren per dag – één uur 's morgens en één uur 's middags – moeten volgen.

In de media werden schrijnende voorbeelden vermeld van wat dat betekent. 17-jarigen mogen er vingerverven of knutselen – het vak 'knippen en plakken' heet er 'crea' –; er zou geen leerplan zijn; er zou nauwelijks onderricht worden gegeven; het onderwijsniveau zou uitzonderlijk laag zijn; sommige jongeren zouden zelfs via hun ouders moeten aandringen om schoolboeken te krijgen of aan examens te kunnen deelnemen.

Minister, ik grijp even terug naar de pedagogische aanbevelingen in het rapport van de kinderrechtencommissaris, dat van 15 april 2010 dateert. "Ook de jongere in detentie heeft het recht of wordt verplicht om onderwijs te volgen, het liefst minstens 25 uur per week." Vandaag gaat het in De Grubbe over amper 2 uur per dag en vanaf 1 juli 2,5 uur. "De jongere in voorhechtenis moet de gelegenheid krijgen om geen onderwijsachterstand op te lopen." In De Grubbe moeten de jongeren of hun ouders zelf vragen naar schoolboeken of de mogelijkheid om examens af te leggen.

Artikel 24 van de Grondwet bepaalt dat iedereen recht heeft op onderwijs, met eerbiediging van de fundamentele rechten en vrijheden. Kinderen tot 15 jaar zijn voltijds leerplichtig; tot 18 jaar zijn zij deeltijds leerplichtig, en dat geldt ook voor jongeren in detentie.

Vandaar dat ik u enkele vragen wil voorleggen. Hoe evalueert u de huidige gang van zaken en de toepassing van de leerplicht in de instelling De Grubbe te Everberg? Het besluit over de leerplicht in gemeenschapsinstellingen stelt dat de instelling zelf instaat voor de organisatie van het onderwijs. Eens per jaar controleert het Departement Onderwijs het onderwijspeil. Graag verneem ik wat het jongste advies van het departement over het onderwijspeil van De Grubbe inhoudt.

In een van de aanbevelingen van de kinderrechtencommissaris lezen wij ook: "Voor het centrum in Everberg vinden wij weinig specifieke regelgeving rond onderwijs terug. Het samenwerkingsakkoord en het huishoudelijke reglement van Everberg stellen alleen dat de gemeenschappen de pedagogische omkadering garanderen en dat de federale overheid deze omkadering faciliteert. Everberg biedt vooral algemene vakken aan, zoals Nederlands en wiskunde. Het aantal uren onderwijs is erg beperkt. In de gemeenschapsinstellingen krijgen de jongeren in de voormiddag theorie en in de namiddag praktijk, de zogenaamde 'crea'. Theorie bestaat bijvoorbeeld uit maatschappelijke vorming en wiskunde. Praktijk omvat beroepsopleidingen waaruit de jongeren kunnen kiezen: mode, handel, schoonheid, mechanica, houtbewerking of lassen. Op woensdagnamiddag hebben zij vrij. Het aantal plaatsen voor een beroepsopleiding is beperkt." Dat laatste is, wat Everberg betreft, nihil.

Ik herhaal dus mijn vraag. Hoe evalueert u die gang van zaken en de toepassing van de leerplicht in de instelling De Grubbe te Everberg wat betreft uw onderwijs- en jeugdbevoegdheid? In hoeverre beantwoordt de realiteit in Everberg aan het grondbeginsel van de leerplicht? Welke initiatieven zult u nemen om een en ander te remediëren, en wanneer? Afrondend nog dit: ik neem akte van het persbericht dat u samen met minister Vandeurzen op 22 september 2010 verspreidde. Vandaag zijn wij bijna een jaar later. Graag dus een antwoord op mijn vragen.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, collega's, ik ben op de hoogte van de problemen die zich voordoen rond het garanderen van het leerrecht voor jongeren in detentie. Dit probleem werd immers al via verschillende kanalen aangekaart. Zo is er het rapport 'Binnenstebuiten, over rechtswaARBorgen voor minderjarigen in detentie' van de kinderrechtencommissaris. Daarnaast zijn er de resultaten van het onderzoek over de implementatie van het decreet rechtspositie van de minderjarige in de jeugdhulp.

Jongeren die verblijven in De Grubbe, voldoen aan de leerplicht. Zij blijven tijdens hun verblijf in De Grubbe immers ingeschreven in hun school en zijn daar van rechtswege – en dus gewettigd – afwezig. Dit betekent echter niet dat we hun tijdens hun verblijf in De Grubbe het recht op effectief onderwijs willen ontnemen. Integendeel, voor mij staat het recht op kwaliteitsvol onderwijs voor alle kinderen en jongeren – dus ook voor zij die in De Grubbe verblijven – hoog op de agenda. In mijn beleidsnota nam ik al het engagement op om dat te doen, ook voor jongeren die in een residentiële setting verblijven.

Naar aanleiding van de publicatie van de kinderrechtencommissaris en de evaluatie van integrale jeugdhulp, gingen mijn collega van Welzijn en ikzelf een aantal engagementen aan over de rechten van minderjarigen in de jeugdhulpverlening. Het garanderen van het recht op onderwijs én van een kwaliteitsvolle invulling van dat onderwijs is een van deze engagementen. Om dit engagement in de praktijk vorm te geven, werd een werkgroep in het leven geroepen. In deze werkgroep zijn de drie beleidsdomeinen Welzijn, Onderwijs en Jeugd vertegenwoordigd, zowel op het niveau van de kabinetten als van de administraties. Deze werkgroep kwam al verschillende keren samen.

Binnen deze werkgroep is men momenteel volop bezig om de problematiek in kaart te brengen: hoeveel jongeren in de jeugdhulpverlening genieten momenteel al dan niet van het recht op onderwijs, op welke plaatsen zorgt een residentiële plaatsing ervoor dat jongeren tijdelijk niet meer naar de school kunnen waar ze zijn ingeschreven ...? Op basis van deze analyse, die dus ruimer reikt dan enkel de jongeren in De Grubbe, zullen minister Vandeurzen en ikzelf samen bekijken hoe we het recht op onderwijs van deze jongeren beter kunnen garanderen.

Zonder te willen vooruitlopen op deze analyse wil ik alvast meegeven dat ik als minister van Onderwijs mijn verantwoordelijkheid niet uit de weg wil gaan en zeker zal bekijken hoe bijvoorbeeld het huidige systeem van type 5 – de ziekenhuisscholen, waar ook leerlingen verblijven die tijdelijk niet naar hun 'normale' school kunnen – als inspiratie kan worden meegenomen bij het uittekenen van een kader.

De heer Peter Reekmans: Minister, bedankt voor uw antwoord. Ik hoorde toch enkele opmerkelijke uitspraken. U zei dat de jongeren in De Grubbe voldoen aan de leerplicht omdat zij zijn ingeschreven in de school waar zij verbleven. Zij zijn dus gewettigd afwezig.

Minister Pascal Smet: Dat wil nog niet zeggen dat ze ook effectief onderwijs krijgen

De heer Peter Reekmans: Ik heb dat ook zo begrepen.

Minister Pascal Smet: U moet alles citeren. Ik erken dat er een probleem is met het onderwijs dat in de instellingen wordt verschaft en dat het recht op onderwijs moet worden

gegarandeerd. Dat is precies de zin en de inhoud van de verklaring die minister Vandeuren en ikzelf verspreidden.

De heer Peter Reekmans: Ik weet dat; die verklaring ligt hier voor mij. U hebt gelijk dat er een praktisch probleem is. Ik focus hier op De Grubbe. Ik heb het niet over de andere gemeenschapsinstellingen, want ik geloof dat daar goed werk wordt geleverd. Maar u bent niet ingegaan op het feit dat in De Grubbe zowel de kwaliteit van de aangeboden vakken als het aantal lesuren een ramp is. Op 1 juli zal men er veertig jongeren opvangen en zal het aantal lesuren 2,5 per dag worden. Klopt mijn informatie dat de inspectie vanaf 1 september Everberg zal doorlichten?

Voorts stel ik vast dat jongeren of hun ouders zelf moeten aandringen om via de pedagogische directie schoolboeken te kunnen krijgen van de school waar zij zijn ingeschreven, en dat zij of hun ouders ook zelf moeten vragen of zij aan examens kunnen meedoen. De pedagogische directie zou ten minste toch die schoolboeken ter beschikking moeten stellen. Dat is toch logisch. Of dan met die boeken iets gebeurt, is een andere discussie. U weet ook dat amper 5 procent uiteindelijk die boeken zelf zal vragen. U kunt dat onmiddellijk oplossen en hebt daarvoor geen werkgroep nodig.

Ik begrijp het dat die werkgroep het probleem in kaart wil brengen. Die werkgroep houdt zich bezig met jongeren in gesloten instellingen, en dat is positief. Maar De Grubbe is een geval apart. Daar gaat het over een specifieke vorm van opvang, die twee maanden en vijf dagen duurt. Het stoort mij dat wij jongeren straffen, maar hen dan niet voorbereiden op hun terugkeer in de samenleving. In die twee maanden en vijf dagen gebeurt immers niet veel.

De functiebeschrijving van de lesgevers in De Grubbe is duidelijk: “Het doel van de lesgevers is op een pedagogische, didactische, verantwoorde wijze efficiënt kunnen lesgeven en de jongeren een maximale kans op leervorderingen en integratie in de maatschappij bieden.” Maar als er zelfs geen leerboeken beschikbaar zijn, dan vraag ik me echt af hoe de lesgevers die wij hebben aangeworven, daarvoor zullen zorgen. U moet dringend ingrijpen. En klopt het dat vanaf 1 september de inspectie De Grubbe zal doorlichten?

Minister Pascal Smet: De heer Reekmans maakt geen deel uit van deze commissie, en hij kan dus niet weten dat het niet de gewoonte is dat de minister op voorhand aankondigt welke instellingen worden geïnspecteerd. Voorts verwijs ik naar mijn eerste antwoord. Dat was duidelijk: wij erkennen dat er problemen zijn en hebben daarom de opdracht gegeven een grondige analyse te maken van wat er in de verschillende instellingen gebeurt. Ik verbind mij ertoe om de problemen op te lossen.

De heer Peter Reekmans: Ik heb een specifieke vraag over het feit dat jongeren of hun ouders zelf moeten aandringen om via de pedagogische directie schoolboeken te kunnen krijgen van de school waar zij zijn ingeschreven, en dat zij of hun ouders ook zelf moeten vragen of zij aan examens kunnen meedoen. Gaat u ermee akkoord dat de pedagogische directie die leerboeken automatisch ter beschikking moet stellen?

Minister Pascal Smet: De manier waarop de instellingen en de jongeren ervoor zorgen dat er onderwijs wordt gegeven, met inbegrip van de beschikbaarheid van handboeken, moet worden besproken. Dankzij de analyse zullen wij nagaan hoe wij het recht op onderwijs waarborgen, ook voor kinderen die aan de leerplichtwet voldoen maar geen onderwijs krijgen.

Daar verbind ik mij toe. Ten gronde heb ik geen probleem met wat u zegt en wij zullen dat oplossen. Maar vandaag is het nog te vroeg om daarover iets te zeggen, want wij zijn de zaak nog aan het analyseren. In het verleden was dat blijkbaar nog niet gebeurd.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

**Vraag om uitleg van mevrouw Griet Coppé tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de resultaten van het actieplan ‘Werk maken van werk in de zorgsector’
- 2497 (2010-2011)**

De voorzitter: Mevrouw Coppé heeft het woord.

Mevrouw Griet Coppé: Minister, de vergrijzing en verzilvering van onze samenleving plaatsen ons voor grote uitdagingen.

We hebben deze discussie al gevoerd in de plenaire vergadering met een actuele vraag van mevrouw Van der Borght. Daaruit bleek dat er per maand drie bijkomende zorgcentra nodig zijn. De minister voegde daaraan toe dat daarnaast ook moet worden nagegaan hoe aan levenslang wonen kan worden gedaan.

Naast geschikte infrastructuur is vooral het vinden van voldoende handen in de zorg de ultieme uitdaging. Op 21 mei 2010 keurde de Vlaamse Regering daarom het actieplan over werkgelegenheid in de zorg goed. Het gaat om verschillende initiatieven inzake opleiding en het onderwijs.

Ik wil hier niet discussiëren over het opleidingsniveau van verpleegkundigen. Mijn vraag is vooral hoe in samenwerking met het Departement Onderwijs en de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid kan worden bekeken op welke manier de kwaliteit van het zorgaanbod nog kan worden verbeterd.

Intussen lopen al een aantal projecten in Roeselare, Mechelen, Leuven, Sint-Niklaas en Genk. Het zijn pilootprojecten. Het academiejaar 2010-2011 is net afgelopen. Enerzijds gaat dit over het Leer- en Innovatiecentrum (LIC), anderzijds over de voortgangstoets. Die voortgangstoets wil vooral inzetten op het verwerven van beklijvende kennis door de studenten. Dit gebeurt door middel van een computergestuurde toets van 120 meerkeuzevragen, die verschillende keren tijdens de opleiding wordt afgenomen.

Minister, welke stappen werden er sinds de goedkeuring van het actieplan gezet om meer leerlingen toe te leiden naar de zorgsector? Wat is ongeveer één jaar na de goedkeuring van het actieplan het resultaat van het overleg tussen het Departement Onderwijs en de FOD Volksgezondheid?

Hoe werd de concrete uitwerking van het Leer- en Innovatiecentrum geëvalueerd? Hoe evalueert u het proefproject-LIC, na afloop van het academisch schooljaar? Hoe evalueert u het proefproject met de voortgangstoets? In welke mate is dit project ook interessant voor andere sectoren waar eenzelfde ontevredenheid heerst over het niveau van beklijvende functionele kennis?

Bent u bereid om in bijkomende inspanningen en middelen te voorzien, om nog meer mensen toe te leiden naar de zorgsector, en meer bepaald naar de opleidingen in de zorgsector?

De voorzitter: Mevrouw Pehlivan heeft het woord.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Ik was onlangs uitgenodigd bij een opleiding voor de zorgsector. Men wil daar specifiek allochtonen bij betrekken. Het viel me op dat daar veel jonge vrouwen aanwezig waren die in het kader van het tweedekansonderwijs die opleiding volgen. Zij voeren actie om de zorgsector zo bekend mogelijk te maken bij bepaalde groepen. De nood in de zorgsector is heel groot. Ook binnen de zorgsector is er nood aan diversiteit.

In het kader van de gelijkschakeling van diploma's en van de gezinshereniging pleit ik ervoor te investeren in die groep van mensen zodat zij zo snel mogelijk Nederlands leren in plaats van verpleegkundigen uit Azië aan te trekken. Ook de gelijkschakeling van de diploma's moet veel sneller verlopen.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: De promotieacties om meer leerlingen toe te leiden naar de zorgsector, worden gecoördineerd via het Vlaams Overlegplatform Promotie Zorgberoepen. In dit overlegplatform is ook het beleidsdomein Onderwijs vertegenwoordigd. Voor de specifieke acties verwijs ik naar minister Vandeuren.

Het overleg met de FOD Volksgezondheid heeft zich vooral toegespitst op het uitklaren van de problematiek inzake de erkenning van zorgkundige door de bevoegde erkenningscommissie. Daarbij is een akkoord bereikt over de mogelijke trajecten binnen het volwassenenonderwijs.

Het LIC en het proefproject voortgangstoets worden niet door het beleidsdomein Onderwijs gesubsidieerd of gecoördineerd. Beide zijn acties die binnen een associatie werden opgestart. Ik kan dergelijke projecten alleen maar toejuichen en zal niet nalaten om dit als good practice te promoten, maar we kunnen de opleidingen niet verplichten om dit in te voeren: hoe zij de kennis en de competenties van hun studenten het best kunnen testen, mogen en moeten zij autonoom uitmaken op grond van de pedagogische vrijheid.

Momenteel wordt binnen het beleidsdomein Onderwijs en Vorming een onderzoek gestart naar verkorte trajecten voor het opleidingsaanbod polyvalent verzorgende/zorgkundige in het volwassenenonderwijs. Deze trajecten zijn bedoeld voor wie reeds als verzorgende kan worden tewerkgesteld. Op deze manier kunnen personen die werken in de zorgsector maar niet in aanmerking komen voor de overgangsregeling tot registratie als zorgkundige via een verkort traject zorgkundige worden. Ook personen die momenteel niet tewerkgesteld zijn maar beschikken over een kwalificatie om als verzorgende tewerkgesteld te worden, kunnen op deze manier via een verkort traject zorgkundige worden.

Samen met de ministers bevoegd voor Welzijn en Werk en de sector wordt hierbij ook gewerkt aan een communicatieplan om de verschillende opleidingen in de zorgsector en meer specifiek de opleidingsmogelijkheden tot zorgkundige bekend te maken. Deze bekendmaking richt zich zowel naar de zorgsector, de onderwijspartners als naar de toekomstige zorgverlener met inbegrip van de allochtone gemeenschap.

De voorzitter: Mevrouw Coppé heeft het woord.

Mevrouw Griet Coppé: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Als ik u goed begrijp, bent u bereid om ook zelf promotie te voeren samen met de ministers Muyters en Vandeuren om een goed communicatieplan uit te werken. U hebt het daarbij vooral over de zorgkundige. Het verkorte opleidingstraject van verzorgende naar zorgkundige duurt een maand. Als men in het volwassenenonderwijs de opleiding van verzorgende heeft gevolgd, is men na een maand bijkomende opleiding zorgkundige. Daar wilt u de nodige aandacht aan besteden.

Wat mevrouw Pehlivan vraagt, staat ook in het plan van minister Vandeuren, op bladzijde 29. Daar staat dat we ons moeten richten op de allochtone gemeenschap in Vlaanderen.

In de commissie Welzijn hebben we samen met de zorgambassadeur Lon Holtzer dit actieplan besproken. Aangezien de minister van Welzijn alleen niet voldoende is om alle talenten en handen daar te brengen waar ze nodig zijn om de vergrijzing aan te kunnen, vraag ik ook aan u om alle campagnes ter zake te ondersteunen.

Voorzitter, misschien kan de zorgambassadeur voor het Departement Welzijn ook in de commissie Onderwijs de uiteenzetting komen geven. Op die manier kan rekening worden gehouden met bijvoorbeeld 14-jarigen die al een eerste keuze moeten maken in de richting van de personenzorg. Daar moet in de imagocampagnes rekening mee worden gehouden. Het zou zinvol zijn om dit volgend werkjaar te bespreken met de zorgambassadeur.

De voorzitter: Dit kan op de agenda worden geplaatst bij de volgende regeling van de werkzaamheden.

Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de uitvoeringsbesluiten van het decreet inzake het toegangsrecht van assistentiehonden - 2197 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Op 20 maart 2009 keurde het Vlaams Parlement het decreet goed in verband met de toegang van geattesteerde assistentiehonden tot publieke plaatsen. Er zijn echter nog steeds geen uitvoeringsbesluiten, waardoor het decreet niet in werking kan treden. Ik verwijs in dit verband ook naar twee eerdere schriftelijke vragen.

Dit thema kwam al eerder aan bod in de commissie Welzijn van 11 januari 2011. Het is nog steeds onduidelijk wie de honden moet of mag attesteren – de opleidingscentra of het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) – en wie het best de controle op het toegangsrecht uitoefent en bij niet-naleving sancties kan opleggen.

Minister Vandeuren gaf al aan dat het opleggen van geldboetes niet in lijn ligt met de filosofie van de cel Gelijke Kansen. Ook het VAPH is niet bevoegd en niet in staat om te controleren en te bestraffen.

Uit eerdere schriftelijke vragen blijkt dat het uitblijven van uitvoeringsbesluiten afhangt van het standpunt van de cel Gelijke Kansen. De vraag is of deze uitvoeringsbesluiten moeten worden afgestemd op het decreet Gelijke Kansen van 10 juli 2008. Het huidige decreet Toegangsrecht zou daarmee overbodig worden.

Minister, wat is het standpunt van de cel Gelijke Kansen over de uitvoering van het decreet inzake het toegangsrecht voor assistentiehonden? Moeten de uitvoeringsbesluiten worden afgestemd op het decreet Gelijke Kansen?

Volgt nog verder overleg met minister van Welzijn Vandeuren? Hoe zal men verder controleren dat het decreet nageleefd wordt? Wie is volgens de cel Gelijke Kansen bevoegd om deze controles uit te voeren? En hoe moeten eventuele overtredingen bestraft worden?

Zult u overleg plegen met de bevoegde ministers, zowel op Vlaams als op federaal niveau, over de vraag of er nood is aan de sensibilisering van horecazaken? We vernemen immers dat sommige horecazaken nog altijd de toegang ontzeggen aan mensen met hun assistentiehond op grond van voedselveiligheid en hygiëne.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Minister, ik heb hier al een vraag over gesteld aan minister Vandeuren en aan uzelf. Samen met mevrouw Stevens wil ik de problematiek benadrukken.

Er is de problematiek van de decreetgeving. Als men het toegangsrecht wil regelen via het Gelijkekansendecreet of via het decreet Toegangsrecht, dan zit men met een essentieel verschil. Het Gelijkekansendecreet is erop gericht om personen met een handicap een oplossing te bieden. Als wordt gekozen voor die oplossing waarover u het ook had in het antwoord op mijn schriftelijke vraag 243 van 8 februari 2011, dan zorgt dat ervoor dat trainers, honden in opleiding en gastgezinnen uit de boot vallen. Daar vloeien zijdelingse problemen uit voort die niet opgelost geraken, daarom pleit ik er net als mevrouw Stevens voor om werk te maken van die uitvoeringsbesluiten, het decreet van 2009 absoluut in werking te doen treden en te zorgen voor alle wettelijke middelen die daarvoor nodig zijn.

Eergisteren sprak ik met minister Vandeuren over de subsidiëring van de opleiding van assistentiehonden en tal van problemen die daarbij komen kijken. Er is een discussie met het VAPH. Er werd mij gezegd dat er overleg zou worden gepleegd met de sector op 15 juli. Bent u daarvan op de hoogte? Bent u daarbij betrokken? Ik heb de sector gecontacteerd en die mensen weten nog van niets. Ik maak mij een beetje zorgen.

Toegangsrecht moet afdwingbaar zijn. Er moet een manier bestaan om te controleren en te bestraffen als het toegangsrecht niet wordt gerespecteerd. Volgens de cel Gelijke Kansen is het moeilijk. Zij willen niet werken met een sanctioneringsrecht. Nochtans staat er in het decreet van 2008, hoofdstuk 4, paragraaf 4, artikel 30, dat geldboetes mogelijk zijn. Wat zijn dan de mogelijkheden volgens dat decreet? Dat is mij niet duidelijk. De sancties zouden kunnen worden opgelegd zoals gestipuleerd in het decreet van 2008 voor overtredingen. U zou op een gelijkaardige manier te werk kunnen gaan.

Ik sluit me aan bij de laatste vraag van mevrouw Stevens. Is er nood aan sensibilisering? Volgens de sector is er niet meteen een groot probleem met horecazaken. Ik zou in eerste instantie een goede decretale omkadering willen, en dat de uitvoeringsbesluiten eindelijk uitgewerkt worden. Als dat opgelost is, kunnen de centen voor sensibilisering worden gebruikt. Wat is uw mening daarover, minister?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Het was uiteraard een zeer nobel parlementair initiatief om via het decreet van 20 maart 2009 houdende de toegankelijkheid van publieke plaatsen voor personen met een assistentiehond te trachten een oplossing te vinden voor de onterechte weigeringen van personen met een assistentiehond. Zeer snel is echter gebleken dat dit decreet op gespannen voet staat met het Gelijkekansendecreet van 10 juli 2008, dat het algemene kader uittekent voor het Vlaamse antidiscriminatiebeleid en dus alle vormen van discriminatie binnen Vlaanderen op een eenvormige manier wil bestrijden.

Het decreet inzake het toegangsrecht voor assistentiehonden voorziet immers in zijn artikel 5 in een – niet verder gedefinieerde – controle-instantie, die toeziet op de toepassing van het recht op toegang, en koppelt aan het weigeren van toegang de mogelijkheid tot het opleggen van een administratieve geldboete. Het decreet voorziet in de opdracht aan de Vlaamse Regering om deze controle-instantie verder aan te wijzen. Bij het zoeken naar deze instantie is er ook gedacht aan de toebedeling van deze opdracht aan de meldpunten discriminatie die zijn opgericht binnen het kader van het Gelijkekansendecreet.

Een dergelijk specifiek controle- en sanctioneringsmechanisme is evenwel niet verenigbaar met de bemiddelende rol die aan deze meldpunten in het Gelijkekansendecreet wordt toegekend. Deze bemiddelende rol impliceert dat ze onpartijdig moeten zijn. Indien hun de taak zou worden opgedragen om boetes op te leggen, zou dat een hypotheek kunnen leggen op dit principe van onpartijdigheid. Overigens beschikken de meldpunten niet over de nodige capaciteit en financiering om deze bijkomende rol op zich te nemen.

Teneinde minimaal de ratio legis van het decreet inzake het toegangsrecht voor assistentiehonden te behouden hebben mijn diensten, samen met de diensten van minister Vandeuren bekeken in hoeverre we deze problematiek verder kunnen regelen, bijvoorbeeld bij uitvoeringsbesluit op het Gelijkekansendecreet van 10 juli 2008. Deze piste lijkt evenwel weinig zinvol te zijn, in die zin dat je dan als uitvoerende macht met betrekking tot één onderwerp de bevoegdheid van de rechterlijke macht om te beoordelen of een indirect onderscheid ook een indirecte discriminatie is, zelf gaat beslechten.

Daarom bekijken we verder of een alternatief scenario mogelijk is. Dit alternatief kan zijn om artikel 5 van het decreet op het toegangsrecht voor assistentiehonden te wijzigen. Maar ik wil benadrukken dat verder onderzoek nodig is, inzonderheid om zeker te zijn dat we wel bevoegd zijn om in deze materie regelgevend op te treden. Het gaat dan om de materiële deelstatelijke bevoegdheid. Op grond van artikel 11 van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen van 8 augustus 1980 kan elke deelstaat immers voor de eigen bevoegdheden beoordelen of zij de niet-naleving van haar bepalingen – in casu het toegangsrecht voor assistentiehonden – strafbaar wil stellen. Door de wijziging van de administratieve geldboetes in een stelsel van strafrechtelijke geldboetes zouden ook de politionele diensten kunnen

optreden en processen-verbaal opstellen. We onderzoeken deze mogelijkheid verder, dat lijkt ons zinvol.

Deze wijziging van artikel 5 van het decreet houdende toegangsrecht voor assistentiehonden geeft in elk geval een antwoord op het probleem van de controle-instantie, die vandaag niet makkelijk op te lossen is. Deze licht andere werkwijze doet uiteraard geen afbreuk aan de noodzaak om voor dergelijke geleidehonden een attest uit te werken. Deze attestering is en blijft een noodzakelijke voorwaarde om gewone honden, die geen toegangsrecht krijgen, objectief te kunnen onderscheiden van geattesteerde honden, die wel toegangsrecht krijgen. Het uitwerken van regels, zowel inzake de attestatie van assistentiehonden als de erkenning van de opleidingscentra, behoort tot de bevoegdheid van minister Vandeuren, zoals hij zelf trouwens reeds aangaf in antwoorden op eerdere parlementaire vragen.

In de hypothese dat een wijziging van artikel 5 van het decreet inzake toegangsrecht voor assistentiehonden een goed voorstel zou zijn, kan het toegangsrecht op verschillende wijzen worden afgedwongen. Een persoon die geweigerd wordt, zou een proces-verbaal kunnen laten opmaken, wat kan leiden tot een strafrechtelijke geldboete. Een tweede mogelijkheid is dat deze persoon verkiest om het geschil bemiddelend op te lossen en een beroep doet op een meldpunt discriminatie. Een derde mogelijkheid is dat, naast deze bemiddeling, het slachtoffer van discriminatie zich ook steeds tot de rechter kan wenden, en dit – als eenmaal een onafhankelijk orgaan aangeduid is – ook met bijstand van dit orgaan. Indien het slachtoffer zich tot de burgerlijke rechter wendt, of zich burgerlijke partij stelt voor een strafrechter, kan hij bovendien nog een schadevergoeding eisen.

In alle omstandigheden zal de controle op de naleving, zowel wat betreft het Gelijkekansen-decreet, als wat betreft het decreet inzake het toegangsrecht voor assistentiehonden, gebeuren op basis van klachten van slachtoffers. Het is dus belangrijk dat de personen die zich laten bijstaan door een assistentiehond, goed geïnformeerd zijn over hun rechten. Het is dan ook belangrijk om iedereen te informeren. Ik wil benadrukken dat er ook voor andere, even zwaarwegende vormen van discriminatie geen systematisch controlesysteem bestaat.

Daarbij wil ik overigens ook nog wijzen op een bijkomend probleem. In vele gevallen zal het toegangsrecht in min of meerdere mate samenhangen met het aanbieden van goederen en diensten. Allicht is hierbij federale regelgeving in het geding, en dus is er een beroep nodig op de federale antidiscriminatieregelgeving, en niet op de Vlaamse. Het is overigens belangrijk om te verwijzen naar rechtspraak, mee geïnitieerd door het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding, waarbij de weigering van een persoon met een assistentiehond strijdig werd bevonden met de federale antidiscriminatiewetgeving.

Zodra duidelijk is wat de voorwaarden zijn voor de toegang van assistentiehonden tot publieke plaatsen – waaronder horecazaken – zal ik, samen met minister Vandeuren, maar ook met andere actoren, verder bekijken of en hoe sensibilisering op dit vlak gewenst is. Samenwerking en overleg met Horeca Vlaanderen, waarmee we ook in het dossier van de toegankelijkheidsverordening overleg hebben, is dan ook nodig.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Ik dank u voor uw erg uitgebreide antwoord, minister.

Ik onthoud dat we nog altijd in de studiefase zitten. Opnieuw! We hebben hier blijkbaar een patent op studeren! Dat decreet dateert al van 2009. We zijn nu twee jaar later. Ik betreur absoluut dat er zo weinig vooruitgang wordt geboekt. Het is hoog tijd om concreet te gaan overleggen, concreet resultaat te boeken en een concrete deadline vast te leggen. Het moet perfect mogelijk zijn om binnen uw bevoegdheid al het nodige te doen om het aspect van de bestraffing uit te klaren. Sensibilisering van de mensen met een assistentiehond is belangrijk. We moeten hen erop wijzen dat ze het recht hebben om met hun assistentiehond overal binnen te komen, op basis van het Gelijkekansen-decreet en bovendien op basis van het decreet op het toegangsrecht. Maar op dat laatste hebben we geen uitvoeringsbesluiten. Ik wil

sterk aandringen op actie. Ik wil ook sterk aandringen op overleg met uw federale collega's wat betreft het garanderen van de gelijkwaardige toegang tot goederen en diensten voor personen met een handicap.

Mevrouw Brussels, sensibilisering van de sector is volgens u niet prioritair voor de sector zelf. Ik begrijp uw visie, daar niet van. Ik ben het met u eens dat een duidelijk kader heel belangrijk is. Dat betekent de erkenning van die opleidingscentra, de regeling van de attestering enzovoort. Tegelijkertijd is sensibilisering van het publiek, handelaars, winkeliers, heel belangrijk. Er heerst veel onwetendheid. Sensibilisering is van groot belang binnen het gelijkekansenbeleid, en het is de taak van de overheid. Ik wil benadrukken dat de verschillende sporen bewandeld moeten worden zodat dit dossier eindelijk van de grond komt en er vooruitgang wordt geboekt.

De voorzitter: Mevrouw Brussels heeft het woord.

Mevrouw Ann Brussels: Ik dank u voor uw antwoord, minister. Inderdaad, het is beter dat men werk maakt van het Toegangsdecreet. Ik ben het met u eens dat het mogelijk moet zijn dat de politionele diensten hun werk doen en eventuele overtredingen kunnen controleren, aanpakken en sanctioneren. Ik hoop wel dat dat dan redelijk vlot kan gaan. Het formuleren van een klacht en het verkrijgen van genoegdoening mag geen ellenlange procedure zijn.

Minister, u hebt niets gezegd over het overleg van 15 juli dat minister Vandeuren aankondigde. Bent u daarvan op de hoogte? Wat staat er op de agenda?

Ik ben het met u eens, mevrouw Stevens, dat sensibilisering belangrijk is. Maar laten we eerlijk zijn, het ergste in dit dossier is dat het zo lang moet duren eer het kader rond is. Dit is gewoonweg schrijnend. Het decreet is goedgekeurd in maart 2009. We zijn twee jaar verder en de uitvoeringsbesluiten zijn niet klaar. Hoe komt dat? Naar mijn bescheiden mening doordat er pingpong wordt gespeeld tussen Gelijke Kansen en Welzijn. Men komt maar niet tot een akkoord over bepaalde procedures, manieren van aanpak, terwijl dat mogelijk moet zijn volgens mij. Ik kijk uit naar een snelle vervolmaking van het dossier. Ik reken daarvoor op u, minister.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Mevrouw Brussels, als dat allemaal in het decreet zelf had gestaan, dan was er nu geen probleem. Ik wil geen stoute jongen zijn, ik wil geen verwijten maken, maar ik wil het toch eens gezegd hebben. Het is een vaststelling. Veel van de huidige commissieleden waren daar weliswaar niet eens bij betrokken.

Het is niet mijn eerste bevoegdheid, ik zit daar achter als stimulerende minister. Ik ben als minister van Gelijke Kansen een soort stimulus voor mijn collega's, dat is in dit geval minister Vandeuren. En we werken ook heel nauw samen. Onze medewerkers overleggen. De piste die nu op tafel ligt, is die van een decreetswijziging om het net mogelijk te maken en om ervoor te zorgen dat we niet met allerlei vormen improviseren. Het is misschien jammer dat we dat destijds, toen het decreet werd goedgekeurd, niet meteen in die zin hadden opgenomen. Dan was het misschien anders geregeld.

Ik begrijp heel goed uw vraag, die ook de mijne is. Ik zal mijn collega's aanzetten tot de nodige spoed om dit op te lossen. We zullen hun al onze medewerking verlenen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Fatma Pehlivan tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het nieuwe eisenpakket inzake migratie en integratie op het vlak van onderwijs van de stad Gent aan de hogere overheden

- 2526 (2010-2011)

Vraag om uitleg van mevrouw Elisabeth Meuleman tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het eisenpakket van het Gentse stadsbestuur inzake migratie en integratie in het onderwijs

- 2575 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Pehlivan heeft het woord.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Minister, op 15 juni laatstleden hebben de burgemeester en bevoegde schepenen van de stad Gent een persconferentie gehouden over de problemen die gepaard gaan met de grote instroom van EU-burgers uit de zogenaamde MOE-landen (Midden- en Oost-Europa), in het bijzonder Bulgaren en Roemenen. De teller stond die dag, volgens de schepenen van Burgerzaken, officieel op 9209 Oost-Europeanen, met circa 60 procent Bulgaren. Rekening houdend met de vele illegalen, ligt het reële aantal ruim boven de 10.000, aldus de burgemeester. Verder blijkt uit de statistieken van de Vlaamse administratie, dat migranten steeds vaker afkomstig zijn uit Oost-Europa en dat de voormalige Oostbloklanden oprukken in de top tien van de voornaamste instroomlanden.

Het probleem is dus niet van voorbijgaande aard. De draagkracht van de stad Gent wordt zwaar belast met deze onbegeleide en ongecontroleerde instroom. Het sociale weefsel in bepaalde Gentse buurten wordt zwaar aangetast. “Het is vijf voor twaalf”, aldus de Gentse burgemeester.

Diezelfde dag is er een brief vertrokken naar de Federale en Vlaamse Regering, alsook naar het Europees Parlement. De brief bevat een eisenpakket met te nemen maatregelen op deze drie beleidsniveaus. Ten aanzien van de Vlaamse Regering worden met aandrang zes ‘eisen’ geformuleerd. Betreffende het onderwijs worden twee ‘eisen’ geformuleerd: de financiering en het methodisch ondersteunen van Roma-mediators in de uitbouw van communicatiekanalen ten aanzien van deze gemeenschappen, met bijzondere aandacht voor kinderen in de pre-schoolperiode, van 0 tot 3 jaar; het financieren en uitbreiden van de methodiek van brugfiguren, te beginnen in de kleuterschool, maar ook voor het secundair en/of deeltijds onderwijs, met de bedoeling om de kansen op het succesvol laten beëindigen van de schoolloopbaan voor jongeren uit deze doelgroepen wezenlijk te verhogen.

In het kader van overleg en gezamenlijke acties van alle betrokken Vlaamse ministers rond de problematiek van Midden- en Oost-Europese migratie, hebt u zich in uw beleidsbrief 2010-2011 geëngageerd om aandacht te besteden aan de problematische participatie van de Roma aan het onderwijs. In het ‘Verslag over de EU-strategie voor de integratie van de Roma’ van het Europees Parlement is de aanstelling van ‘schoolbemiddelaars’ een van de voorwaarden voor niet minder dan 34 suggesties inzake de schoolse integratie van Roma-kinderen.

In het ‘Het EU-kader voor de nationale strategieën voor integratie van de Roma tot 2020’ van 5 maart 2011 staat het volgende te lezen: “De Commissie is voornemens om in samenwerking met de Raad van Europa in twee jaar tijd zo’n duizend mediators op te leiden. Mediators kunnen ouders informeren en adviseren over de werkwijze van het plaatselijk onderwijsstelsel en bevorderen dat de kinderen alle fasen van hun schoolloopbaan doorlopen.”

Minister, ik heb in dezelfde zin een vraag gesteld aan minister Muyters, aangezien het voor een deel ook te maken heeft met werk, en aan minister Bourgeois in het kader van integratie. Vindt u de ‘eisen’ van het Gentse stadsbestuur verantwoord en realistisch? Bent u van mening dat de twee verzuchtingen, in het bijzonder de tweede, van het Gentse stadsbestuur aansluiten bij zowel de EU-strategie als het EU-kader voor de integratie van Roma? Werd u

geïnformeerd over de concrete uitvoering van het EU-kader wat betreft de opleiding van een duizendtal mediators, en meer bepaald waar, wanneer en onder welke voorwaarden zij zullen worden ingezet? In welke mate wordt in uw beleid al aandacht besteed aan de problematische situatie van de Roma in het onderwijs? Overweegt u daarbij een structurele of projectmatige omkadering met brugfiguren en/of mediators, al dan niet in het kader van het EU-beleid ter zake?

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: De stad Gent heeft op woensdag 15 juni 2011 inderdaad een brief met een duidelijk en concreet eisenpakket voor samenwerking rond migratie en integratie gestuurd naar de leden van de Vlaamse en de Federale Regering, alle EU-commissarissen, de voorzitter van het Europees Parlement en de Vlaamse Europarlementsleden. De stad Gent onderschrijft hierin uitdrukkelijk het recht op vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en is pleitbezorger voor de uitbouw van een sociaal Europa, maar wijst er ook op dat het absorptievermogen van Gent bereikt is.

Ik citeer uit de brief: “Deze migratie brengt belangrijke uitdagingen met zich mee. Het is duidelijk dat een dergelijke ongegeleide en ongecontroleerde instroom de draagkracht van de stad erg zwaar belast. Temeer omdat er vele aanwijzingen zijn dat deze migratiestroom gepaard gaat met, of misschien wel ondersteund wordt door een aantal malafide praktijken (bijvoorbeeld schijnzelfstandigheid, huisjesmelkerij, illegale tewerkstelling, ...).”

Reeds op 16 januari 2007 richtte het stadsbestuur een schrijven aan de Vlaamse en Federale Regering en aan de Europarlementsleden met onder meer de vraag om gecoördineerd op te treden inzake de hoger omschreven problematiek. In november 2010 keurde het stadsbestuur een eigen beleidsnota ‘Intra-Europese Migratie’ goed en nu is er dus de bundel gebaseerd op deze beleidsnota met als belangrijkste eisen: de uitbouw van een sociaal Europa met bijstand door het land van herkomst; de aanpassing en verstrenging van de procedure voor aanvraag van een verklaring van inschrijving; de harmonisering van de voorwaarden voor steun door het OCMW; de aanpak van irreguliere circuits en meer opvangmogelijkheden voor grote gezinnen in precare verblijfsomstandigheden (federale overheid); en geld voor Roma-mediators en brugfiguren in het onderwijs, en het sensibiliseren en mobiliseren van andere lokale besturen om ook in herhuisvestingsmogelijkheden te voorzien (Vlaanderen).

Zeer expliciet wat onderwijs betreft, vraagt het Gentse stadsbestuur het financieren en uitbreiden van de methodiek van brugfiguren, te beginnen in de kleuterschool, maar ook voor het secundair en/of deeltijds onderwijs, met de bedoeling om de kansen op het succesvol laten beëindigen van de schoolloopbaan voor jongeren uit deze doelgroepen, wezenlijk te verhogen. Het vraagt ook budgettaire steun voor de uitbouw voor een lokaal en integraal infopunt voor nieuwe EU-burgers op het vlak van verblijf, onderwijs, opleiding, werk, huisvesting, maatschappelijke oriëntatie.

Minister, welke stappen hebben de ministers van Onderwijs sinds 2007 binnen deze problematiek gezet en met welk resultaat? Bent u van plan om in te gaan op de vraag naar de uitbreiding van de methodiek en de financiering van brugfiguren? Wilt u de oprichting van een lokaal integraal infopunt mee ondersteunen?

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Voorzitter, als niet-Gentenaar zou ik me willen aansluiten bij de vraag. We kijken immers met grote ogen naar Gent. Blijkbaar is er een bijzondere problematiek. Mevrouw Pehlivan haalde de migratie uit de MOE-landen aan. Voor Gent heeft die migratie toch wel het verzadigingspunt bereikt.

Als er verschillende niveaus mee gemoeid zijn die een oplossing moeten bieden aan deze problematiek, blijft dat moeilijk lopen. Blijkbaar zijn er voor inkomensvoorwaarden bij een

verblijf langer dan drie maanden in een EU-land allerlei achterpoortjes en mogelijkheden. Ik denk dus ook wel dat die gebruikt zullen worden in de mate van het mogelijke.

Maar elke keer weer valt het woord Roma. Dat blijkt toch wel een heel moeilijk te bereiken groep te zijn voor reguliere voorzieningen. Er bestaan vooroordelen ten opzichte van deze groep. Dat hoor ik regelmatig. Minister, is dat werkelijk een zo complex en moeilijk te beheersen probleem? Is het misschien ook wenselijk dat er een realistisch beeld wordt geschetst van de situatie in Vlaanderen? In welke mate is er actie ondernomen om te bekijken wat bijvoorbeeld in die landen van herkomst kan worden gedaan, zodat mensen met een meer realistisch verwachtingspatroon naar hier komen? Dat zijn maar vragen die bij me opkomen, naar aanleiding van die heel specifieke context van Gent.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, geachte leden, het lokale niveau – de steden en gemeenten – wordt het eerst en het meest geconfronteerd met de uitdagingen die de migratie uit Midden- en Oost-Europa met zich meebrengt. Ik begrijp dat het aanpakken van die uitdagingen het lokale niveau overstijgt en maar kan slagen als alle beleidsdomeinen hiertoe hun steentje bijdragen. Mevrouw Meuleman, dat is coherent beleid: herinner u een ander debat dat we hier hebben gevoerd. Nu vraagt u wél dat alle overheden samenwerken met betrekking tot migratie. *(Opmerkingen van mevrouw Elisabeth Meuleman)*

Ik vind het mooi hoe u nu zelf een coherent beleid vraagt, waarbij Onderwijs een rol speelt. *(Opmerkingen van mevrouw Elisabeth Meuleman)*

U moet zich niet zo opwinden. We hebben geprobeerd om dat te doen. Ik ben blij dat u nu eigenlijk ook erkent dat Onderwijs in dezen een rol moet spelen. Het is goed dat u dat ondertussen inziet.

Specifiek op Vlaams niveau coördineert minister Bourgeois het actieplan met betrekking tot Midden- en Oost-Europese migratie. Het uitgangspunt is dat de middelen die vanuit de diverse beleidsdomeinen ten aanzien van deze doelgroep worden ingezet, tot op heden te versnipperd worden ingezet. Door die middelen te bundelen, kunnen we hopelijk met dezelfde inzet meer bereiken. Ook mijn beleidsdomein neemt deel aan het overleg en formuleert acties die we zullen doen om Roma-kinderen op school te krijgen en te houden. We onderzoeken de mogelijkheid van het inzetten van brugfiguren. Eventuele acties zouden gebaseerd moeten zijn op ervaringen met en evaluaties van eerdere projecten. Ik wil heel duidelijk stellen dat ik een vrij groot voorstander ben van die brugfiguren. Het werken met brugfiguren lijkt me de enige en meest doeltreffende aanpak voor de hele Roma-problematiek. We hebben voorbeelden daarvan, zoals de Roma-schoolbemiddelaars van de Foyer in Brussel of de vzw die in Sint-Niklaas met Roma-ouders en -kinderen werkt.

Heel belangrijk is echter dat de meeste van die initiatieven niet enkel werken met betrekking tot onderwijs voor Roma-kinderen. Het gaat om bemiddelaars, brugfiguren tussen de plaatselijke Roma-gemeenschap en de 'gewone' samenleving, zodat de Roma gebruik zouden kunnen maken van de diensten waarop ze een beroep kunnen doen, en dat vooral wordt uitgelegd. Ik denk overigens dat het totaal geen zin heeft dit te beperken tot het onderwijsbeleid. Als die mensen problemen hebben met onderwijs, hebben ze immers ook problemen met het OCMW, met het buiten zetten van huisvuil, met op tijd gaan slapen, met het kennen van onze gewoonten en gebruiken. Soms ook gaat het over de leeftijd waarop kinderen moeten trouwen en dat soort dingen. Er is dus wel degelijk nood aan iets heel specifiek voor de Roma-bevolking, die toch een moeilijke groep is, wegens de grote culturele verschillen. Ik denk dat we gewoon aan beide kanten inspanningen moeten doen.

De werkgroep gecoördineerd door minister Bourgeois werkt uiteraard binnen de federale en Europese beleidskaders. In die werkgroep wordt momenteel nagegaan of de gemeenten bijkomend kunnen worden versterkt via projecten die bestaande initiatieven ondersteunen, al dan niet in het kader van het versterken van de basiscompetenties van brugfiguren.

Tijdens de EU-raad van onderwijsministers waaraan ik op 20 mei jongstleden heb deelgenomen, hebben we het gehad over het European Training Programme for Roma Mediators van de Raad van Europa. Dat is overigens mijn laatste raad voor een jaar. U weet dat de Franse Gemeenschap vanaf 1 juli België zal vertegenwoordigen. De Europese Commissie ondersteunt dit initiatief en heeft in 2012 500.000 euro vrijgemaakt voor een cofinanciering. Tot nog toe kan België daar echter niet op intekenen, omdat het niet is opgenomen in de lijst. Zodra er bijkomende middelen zijn, is het wel de bedoeling dat België ook zou kunnen meedoen.

Het opleidingsprogramma heeft als visie te zorgen voor een echte interculturele mediator, die een goede kennis heeft van de culturele codes van de doelgroepgemeenschap en alle partijen stimuleert om hun verantwoordelijkheid te nemen.

Binnen het onderwijsbeleid voeren we al een inclusief beleid ten aanzien van doelgroepen. Op die manier komen we tegemoet aan de aanbeveling van de Europese Commissie van een integrale benadering van deze doelgroep. In EU-jargon heet dat “explicit but not exclusive targeting”. Dat komt erop neer dat er geen acties worden opgezet specifiek voor Roma, maar dat er wel voor wordt gezorgd dat ze gebruikmaken van bestaande acties. Dat wil zeggen dat in het beleid en de acties die eruit voortvloeien, rekening wordt gehouden met de kenmerken van minderheidsgroepen. Dat doen we met de acties in het kader van kleuterparticipatie. Belangrijk is dat we met een coëfficiënt 1,5 wegen in de omkadering: Roma worden beschouwd als trekkende bevolking en krijgen daardoor dat gewicht. Ook worden de werkingsmiddelen toegekend op basis van de leerlingenkenmerken. Die kent u. Met de bandbreedte die ter zake bestaat, is het net de bedoeling om mogelijkheden en ruimte te creëren voor het inschakelen van sociale tolken, interculturele bemiddelaars en Roma-mediators. U kent de leerlingenkenmerken die worden gehanteerd. Ik hoef ze niet te herhalen. Voor ons is dat alles parate kennis geworden.

Ook binnen het armoedebeleid en het onthaalonderwijs voor nieuwkomers ondernemen we acties. Sommigen zullen misschien weten dat we in het kader van het spijbelactieplan dat we momenteel aan het uitwerken zijn, ook acties bekijken die specifiek gericht zijn op de Roma-bevolking.

Ik begrijp de vraag naar ondersteuning van de lokale besturen, gezien de complexiteit van de problematiek, die heel vaak cultuurgebonden is. Dat is geen veroordeling, dat is gewoon een feitelijke vaststelling. We bieden echter al ondersteuning. In alle Vlaamse beleidsdomeinen die een essentiële rol spelen bij de integratie van Roma in de samenleving, zijn aanspreekpunten aangeduid waarop de lokale besturen een beroep kunnen doen. Ik antwoord nu ook voor mijn collega-ministers. Bovendien kunnen de lokale besturen en voorzieningen voor de ondersteuning in de omgang een beroep doen op het Kruispunt Migratie-Integratie en op de integratiecentra. Tot slot kan op het vlak van onderwijs op lokaal vlak worden overlegd in het lokaal overlegplatform.

We begrijpen uiteraard de vraag van de stad Gent. Het is de bedoeling dat minister Bourgeois daarvoor een gecoördineerd actieplan uitwerkt, waaraan het beleidsdomein Onderwijs uiteraard coherent en doorgedreven zal meewerken.

De voorzitter: Mevrouw Pehlivan heeft het woord.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Minister, ik dank u voor uw antwoord. U hebt eigenlijk de situatie van de Roma op diverse niveaus op een andere manier verwoord, maar eigenlijk hebt u geen antwoord gegeven op mijn vraag. Ik wil mijn burgemeester en mijn stad hier toch wel echt verdedigen. Voor mevrouw Celis is dit misschien een groep of terrein waarmee ze minder wordt geconfronteerd. Dit is ook niet negatief bedoeld. Gent is een warme stad en we staan open voor iedereen, maar we moeten dat ook aankunnen. De jongste jaren is dat echter echt problematisch aan het worden.

Minister, ik zal rechtuit en duidelijk zijn: we vragen gewoon middelen. Of u dat wilt of niet, daarover gaat het. Mooie plannen zijn wel goed en welkom, of ze nu Europees, federaal, Vlaams of lokaal zijn. Lokaal zijn er nu twee brugfiguren aangesteld om die problemen aan te pakken, maar dat is niet voldoende. Ik weet dat minister Bourgeois een actieplan opmaakt met betrekking tot de Roma, maar daar zijn geen middelen aan verbonden. In het kader van een gecoördineerd Vlaams beleid door de diverse ministers vraagt Gent ook een financiële bijdrage. Ik weet ook dat u daar niet meteen op kunt antwoorden. Dat verwacht ik ook niet, maar dit is wel een van de dringendste vragen, en men zal die vraag blijven stellen tot er middelen worden vrijgemaakt.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Minister, ik deel het gevoel van mevrouw Pehlivan. U hebt uw tijd weer volgepraat zonder iets te zeggen. Blijkbaar wordt niet in iets bijkomends voorzien voor de stad Gent. Dat heb ik ook uit uw antwoord begrepen. U steunt het idee van de brugfiguren, maar komt niet over de brug met geld, hoewel dit al de vierde noodkreet is die Gent slaakt. In dat geval zouden we niet telkens opnieuw diezelfde wanhopige kreet slaken.

Ik weet dat minister Bourgeois aan een actieplan werkt. Dat actieplan zou in juni 2011 klaar zijn geweest. Een fractiegenoot heeft minister Bourgeois hierover een vraag om uitleg gesteld. Blijkbaar is het actieplan niet klaar omdat de minister nog op de input van de verschillende betrokken ministers wacht. Dit probleem is over verschillende bevoegdheden gespreid. Elke minister draagt een zekere verantwoordelijkheid. Blijkbaar hebben de andere ministers hun input nog niet geleverd. Hierdoor was het actieplan niet klaar in juni 2011. De datum is opnieuw verschoven. Minister Bourgeois hoopt nu dat het plan in december 2011 klaar zal zijn.

We beschikken enkel over een actieplan waarvan de einddatum vanwege onvoldoende input vanuit de andere beleidsdomeinen opnieuw is uitgesteld. Hoewel de minister van Onderwijs brugfiguren ontzettend belangrijk vindt, wil hij hiervoor niet in bijkomende middelen voorzien. Dat is wat ik uit dit antwoord onthoud.

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Mevrouw Meuleman heeft net verklaard dat ze geen antwoord op haar vraag heeft gekregen en dat er geen verhoging van de middelen komt. Ik heb de minister duidelijk horen zeggen dat de middelen momenteel sterk zijn versnipperd en beter zouden worden gebundeld. We kunnen daar beter mee beginnen. Ergens onbeperkt middelen inpompen, is enkel interessant als het ook resultaten oplevert. Als er geen resultaten zijn, lijkt me dat geen gezonde keuze.

Ik zal misschien nog met de Vlaamse volksvertegenwoordigers uit Gent over die brugfiguren kunnen praten. Hopelijk gaat het om mensen die de specifieke problematiek van de Roma kennen. Indien dat niet het geval zou zijn, heeft dat volgens mij geen zin.

Mevrouw Fatma Pehlivan: In Gent zijn twee mensen aangesteld die hier al een tijdje zijn en de groep kennen. Het zijn mensen uit de gemeenschap zelf.

Mevrouw Vera Celis: Dat is het minimum.

De werkgroep die onder minister Bourgeois ressorteert, heeft op 14 juni 2011 vergaderd. Het rapport is nog niet volledig afgewerkt. Er is een uitstel gepland. In december 2011 zou er een nationaal plan moeten zijn.

Gezien het specifieke karakter van de problematiek is input vanuit allerlei beleidsdomeinen noodzakelijk om tot een degelijk plan te komen. Ik heb daar die wachttijd tot december 2011 graag voor over. Het probleem is tenslotte ook niet gisteren of eergisteren ontstaan.

Ik heb er totaal geen idee van wat in het onafgewerkt gedeelte van het rapport staat. De minister zou daar eventueel nog iets over kunnen zeggen. Welke richting zal het actieplan uitgaan?

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Voorzitter, op basis van mijn ervaringen in mijn eigen stad kan ik stellen dat brugfiguren bijzonder nuttig en zinvol werk kunnen leveren. Ik vind mevrouw Meuleman sympathiek. Ze denkt echter dat alles met overheidsmiddelen uit het onderwijsbudget moet worden opgelost. Ik wil dit toch even nuanceren.

Voor de grootsteden is er het flankerend onderwijsbeleid, de bijkomende middelen van het Stedenfonds en de bijkomende middelen voor de grootsteden. Andere steden en gemeenten die dergelijke inspanningen leveren, moet dat zelf betalen. Er mag op dat vlak enig evenwicht zijn tussen de middelen voor de verschillende steden en gemeenten in Vlaanderen.

Wat de specifieke problematiek van de Roma betreft, wil ik de discussie niet heropenen. We hebben nu niet voldoende tijd om dat volledig uit te klaren. Op basis van contacten met mensen die deze groepen begeleiden, kan ik echter stellen dat brugfiguren dit niet alleen zullen kunnen oplossen. Er moet effectief werk worden gemaakt van een afdwingend beleid ten aanzien van deze groepen. Ik denk dan aan de leeftijd waarop kinderen worden gedwongen te huwen. Soms zitten ze, hoewel ze al paar jaar ouder zijn, nog in de lagere school. Dit kunnen we in een westers land niet op deze manier blijven tolereren. We moeten die problemen durven te benoemen en aanpakken.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Ik vind dat de heer De Meyer gelijk heeft. Ik heb in mijn antwoord duidelijk gesteld dat bepaalde zaken, onder meer in verband met die huwelijken en dergelijke, niet kunnen.

Het onderwijs levert al heel wat inspanningen. Mevrouw Meuleman weet dat we, ondanks onze beperkte middelen, een lokaal flankerend onderwijsbeleid voeren. Op basis hiervan kunnen brugfiguren worden ingezet. Die middelen kunnen daarvoor worden gebruikt. We moeten er wel eens mee ophouden met onderwijsmiddelen welzijns-, integratie- en andere samenlevingsproblemen te betalen. Onderwijsmiddelen moeten prioritair voor onderwijs worden ingezet.

De problemen die we in het onderwijs met Roma hebben, zijn niet uniek. Diezelfde mensen hebben ook problemen met het OCMW, met integratie in de stad, met samenleven, met huisvesting, met properheid en soms ook met veiligheid. Er is bijgevolg behoefte aan brugfiguren.

Eigenlijk volstaat dit zelfs niet. Er moet ook worden opgetreden. Ik hoop dat iedereen kan begrijpen dat het onderwijs dit niet allemaal alleen moet betalen. Dit betekent niet dat het onderwijs niets moet doen. Dat is juist een van de punten in het actieplan. We moeten nagaan of de bestaande middelen niet efficiënter kunnen worden ingezet. Ik heb de indruk dat sommige mensen, mevrouw Meuleman op kop, altijd maar meer geld willen. Tegelijkertijd verwachten ze dat we besparen. Ze mogen me eens uitleggen hoe we dat precies moeten doen. We moeten blijkbaar besparen en tegelijkertijd steeds meer uitgeven.

We moeten nagaan of we de beschikbare middelen op de goede manier besteden. Dit lijkt me een goede benadering. In dit geval moeten we de beleidsdomeinen van de vakministers overschrijden. De bestaande middelen zijn nu versnipperd. Misschien moeten we die middelen meer samenbrengen en doeltreffender uitgeven. Dit lijkt me een belangrijk uitgangspunt.

Niemand kan beweren dat we dit niet belangrijk vinden. Mevrouw Meuleman heeft de neiging altijd te horen wat niet is gezegd. Ze hoopt dat iemand iets zegt. Als die persoon dat dan niet zegt, doet ze alsof het is gezegd. Natuurlijk is dit een belangrijke zaak. Natuurlijk

belangt dit alle overheden aan. De lokale overheden moeten echter ook optreden. Ik ben voor een geïntegreerde aanpak vanuit het onderwijs en alle andere beleidsdomeinen.

Indien mensen geen verblijfsvergunning hebben en in redelijke omstandigheden terug naar hun land van herkomst kunnen, zou dat ook moeten gebeuren. Dat zou ik mevrouw Meuleman ook graag horen zeggen. Dit zou misschien al heel wat problemen oplossen.

De voorzitter: Mevrouw Pehlivan heeft het woord.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Ik ben het eens met de stelling van de minister dat de middelen niet versnipperd moeten blijven. Er gebeurt echter ook te weinig op het vlak van de communicatie met het lokaal beleid. Het is vijf voor twaalf. Dit geldt zeker indien men eens door de straten en de wijken van Gent loopt.

Dit betekent niet dat we die mensen niet willen opvangen. Daarover hebben de burgemeester en het college van burgemeester en schepenen duidelijk gecommuniceerd. We willen die mensen hier integreren. We hebben daar echter middelen voor nodig. De stad Gent investeert nu al eigen middelen.

Het probleem dateert niet van vandaag. Het is hier ook al eerder aangekaart. Net om die reden trekken we hier nogmaals aan de alarmbel. Het voor december 2011 geplande actieplan zou vroeger moeten worden opgesteld. Alle maatregelen met betrekking tot versnipperde middelen en tot de coördinatie van de acties zouden veel vlugger moeten worden ingezet. Op die manier zouden ze ook een effect kunnen hebben. Dit zou ten voordele van die mensen zijn. Elke dag komen er maar bij. Elke dag worden kinderen daar op alle vlakken het slachtoffer van. Het is onze verantwoordelijkheid. Een goede communicatie tussen de Vlaamse overheid en de lokale overheid zou al een grote bijdrage leveren.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Ik heb hier echt niet enkel mijn eigen standpunt vertolkt. Dit is letterlijk het standpunt van het socialistisch stadsbestuur van Gent. Dat staat ook in hun brief. De stad Gent en ikzelf erkennen dat deze problematiek breder dan enkel het onderwijs is. Daarom hebben wij onze vragen gericht aan verschillende ministers, minister Bourgeois, minister Vandeuren, minister Muyters. Mijn collega's hebben dat gedaan, omdat het inderdaad om een globaal probleem gaat.

Maar er zit wel een duidelijk onderwijsluikje aan. Onderwijs zou een bijdrage kunnen leveren via de brugfiguren. U hebt het belang van de brugfiguren erkend. Ik heb erkend dat u dat hebt erkend. Over de oetc-projecten (onderwijs in eigen taal en cultuur) in Brussel, hebt u gezegd dat ze niet goed werken, maar dat die mensen wel nuttig zijn omdat ze dienen als brugfiguur. U vindt dat belangrijk. U hebt ook gezegd, in een Brusselse context, dat u dat luik verder wilt uitwerken. U erkent daar ook het belang van de brugfiguren.

Als er ergens, meer nog dan bij de Turkse en Marokkaanse gemeenschap, nood is aan brugfiguren, is het bij de Roma. Mensen uit die moeilijke gemeenschap kunnen die moeilijke context begrijpen en de brug vormen. Daar zitten we allemaal op dezelfde lijn. Alleen blijft het bij u bij het erkennen van dat belang. U zet er niets tegenover, geen middelen.

Minister Pascal Smet: Lokaal flankerend onderwijsbeleid, kent u dat?

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Ja, uiteraard, maar ze komen daar niet meer mee toe. Dat is juist het probleem dat de stad Gent aankaart. Het loopt over. Ze kunnen het niet meer aan. Ze hebben zich al vier keer op rij tot u gewend voor extra middelen, zodat ze het kunnen aanpakken, omdat zo het al lange tijd niet meer lukt.

Als u met uw ogen wilt rollen, minister, moet u dat doen naar uw burgemeester en uw schepenen, de heer Coddens. Ik zal zeggen dat uw antwoord op de vraag van de stad Gent is dat u met uw ogen rolt, minister. Het is niet mijn vraag, het is die van de stad Gent. Zij vragen extra middelen voor de brugfiguren voor de Roma in het onderwijs.

Het is een groot probleem, echt waar. De mensen uit het veld proberen met man en macht die kinderen op regelmatige basis naar dezelfde school te laten komen, maar dat lukt niet. Ze vragen middelen om die taak op een deftige manier te kunnen uitvoeren.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Ik wil met enige schroom, als Gentenaar, toch even dit zeggen. Ik begrijp volledig dat de situatie in Gent een beetje uit de hand is gelopen. We moeten durven te zeggen dat het Gentse stadsbestuur de hand in eigen boezem moet steken. Er is een grote toestroom geweest. In de commissie van minister Bourgeois en in de Gentse gemeenteraad zijn er al debatten geweest.

De kern van het probleem blijft dat de Roma-gemeenschap van de Midden- en Oost-Europese landen de boodschap heeft gekregen dat dit het land van melk en honing is en dat er wat te rapen valt. Daaraan moeten wij werken. Tegelijk moeten wij de boodschap uitdragen dat iedereen hier absoluut welkom is. Dat is ook de essentie van het vrije verkeer van personen, goederen en diensten in Europa. Maar dat vrije verkeer betekent niet dat ik of eender welke Europese burger het recht heeft om maanden in een ander land te gaan wonen zonder te voorzien in eigen bestaansmiddelen. Dat is het probleem. Door het beleid van het OCMW in Gent krijgen de mensen de indruk dat ze hier gewoon een leefloon, een bestaansminimum krijgen. Zo is het helaas geëscaleerd. Nu zitten wij met de gebakken peren.

In het belang van de kinderen van de Roma-gemeenschap moeten wij proberen een oplossing te zoeken en ook in het belang van de stad Gent. Laten we hun alsjeblieft niet de boodschap geven dat we nog meer middelen investeren, want dan creëer je een nog groter aanzuigeffect. Dat moeten we vermijden. We moeten het probleem aanpakken en tegelijk vermijden dat er meer mensen instromen. Waarom gaan ze naar Gent en niet naar Antwerpen of andere steden? Ik denk dat het verschil in beleid de oorzaak is.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Ik vind het niet verantwoord dat u het beleid van een stad hier volledig ter discussie stelt, mevrouw Stevens. U zegt dat het de schuld is van de stad Gent omdat het beleid een aanzuigeffect heeft gehad. Gent heeft een grote Turkse gemeenschap. De eerste Bulgaren in de jaren 90 die naar hier kwamen, waren etnische Turken. *(Opmerkingen van mevrouw Helga Stevens)*

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Het domein Onderwijs en Gelijke Kansen behoort tot de betere leerlingen, want wij werken goed mee met minister Bourgeois aan het opstellen van het actieplan, mevrouw Meuleman. Dat heb ik geverifieerd.

Ik merk niet zo veel verschil tussen wat u zegt en wat ik zeg. We financieren die brugfiguren voor onderwijs al deels. Daarnaast financieren we Roma-kinderen al veel meer via het geld dat naar de scholen gaat.

Ik zeg enkel dat we een dubbele oefening moeten doen. Ten eerste, kan het geld op het niveau van de stad Gent efficiënter worden besteed? Ten tweede, brugfiguren werken liefst niet enkel voor het onderwijs, maar ook voor andere domeinen in de samenleving. Mensen die problemen hebben in het onderwijs, hebben ook problemen met het samenleven, het proper houden van de straat, het vuilnis buiten zetten enzovoort. Laat ons nu het actieplan van minister Bourgeois afwachten.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de kansen van bepaalde diploma's op de arbeidsmarkt
- 2556 (2010-2011)

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Voorzitter, minister, collega's, in een recent tijdschriftartikel liet men de studiedienst van de VDAB en enkele woordvoerders van grote adviesbureaus aan het woord over de oriëntering van studenten en de tewerkstellingskansen voor bepaalde opleidingen in ons onderwijs.

Inzake de studieoriëntering stelt de VDAB-studiedienst zich grote vragen. Kent men het globale aanbod wel voldoende? Verwijzen de instellingen ook niet te gemakkelijk door naar de eigen instelling? In antwoord op een vraag van mevrouw Van Steenberge en mevrouw Moerman kondigde u een website over de arbeidsmarkt aan. Die moet er in samenwerking met het Departement Werk komen. Dat is belangrijk.

De werkgevers van hun kant stellen dat zij wegens het te groot aantal afstudeerrichtingen door de bomen het bos niet meer zien. Zo wordt onder meer – bij wijze van voorbeeld – het gebrek aan arbeidsmarktgerichtheid van het zogenaamde 'naamloos leerjaar' op de korrel genomen. Een andere belangrijke conclusie is dat nergens de schaarste op de arbeidsmarkt zo groot is als bij de technische beroepen. Zeker als de afstudeercijfers naast de lijst van knelpuntberoepen worden gelegd, wordt het duidelijk: zeker in de technische beroepen maar ook in de zorgberoepen zullen de tekorten alleen maar toenemen.

Eigenaardig genoeg, aldus de heer Luc Vanophalvens van Berenschot, komt de maatschappelijke waardering van technische opleidingen niet overeen met de kansen die zulke diploma's bieden op interessant en goedbetaald werk. Daarbij is het een belangrijke vaststelling dat bij de schoolverlaters diegenen met alleen een diploma algemeen secundair onderwijs op zak tot de grootste verliezers behoren.

Onder meer het nog steeds bestaande onderscheid tussen het arbeiders- en het bediendestatuuut wordt door de VDAB-studiedienst veroordeeld. Tegelijk wordt een scherpe kanttekening geplaatst: jammer genoeg zijn in vele technische scholen de machines en uitrusting compleet verouderd, wat de uitstraling en de arbeidsmarktgerichtheid van het tso- en bso-onderwijs niet ten goede komt.

Graag leg ik u de volgende vragen voor. Welke mogelijkheden ziet u om de band tussen de studieoriëntering en de kansen op de arbeidsmarkt – zowel voor het hoger als voor het secundair onderwijs – structureel in het oriëntatieproces in te bedden? Op welke wijze kan de aangekondigde website daarbij een structurele rol krijgen? Welke mogelijkheden zijn er om liefst nog deze legislatuur de wildgroei in het aanbod aan afstudeerrichtingen in te dijken en het palet aan richtingen overzichtelijker te maken? Welke mogelijkheden ziet u om het de technische scholen mogelijk te maken om over moderne uitrusting te beschikken? Is het opnieuw toekennen van uitrustingstoelagen voor nijverheidsscholen niet aangewezen? In een verzameldecreet is daartoe de mogelijkheid gecreëerd. Op welke wijze kunnen de bedrijven en hun federaties ook op structurele wijze worden betrokken?

De voorzitter: Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Voorzitter, minister, collega's, het is niet de eerste keer dat hierover een vraag in de commissie wordt gesteld. Ik sluit mij graag aan en wil daar nog wat dieper op ingaan. Wat de wildgroei betreft, hebt u al enkele keren gezegd dat de hervorming van het secundair onderwijs en de sanering van de studierichtingen erg belangrijk is. Ik deel die mening. Wat de heer De Meyer zegt, is ook belangrijk: jongeren weten niet waar een studierichting uitzicht op biedt. Meer duidelijkheid is wenselijk.

Onlangs bezocht ik in Gent het Beroepenhuis. Men toont er heel concreet knelpuntberoepen aan jonge kinderen. Vindt u dat een goed voorbeeld? Ik vind zelf dat de aanpak nogal beperkt is. Maar misschien kan het initiatief, mits aanpassingen, tot resultaten leiden. Als ik me niet vergis, bestaat het initiatief enkel in Gent, en heeft het dus een beperkte capaciteit.

Het is altijd de bedoeling van de regionale technologische centra (RTC's) geweest om een aantal van die moderne machines in huis te hebben, zodat scholen erop kunnen inspelen. Bereikt men daarmee veel jongeren? Ik weet niet of dat het geval is. Een basisuitrusting in scholen lijkt mij altijd belangrijk. Maar ik vind het erg spijtig dat technische scholen niet meer intens samenwerken met technische scholen. Sommige technische scholen doen dat wel. Zo zijn er daarvan een aantal heel goede voorbeelden in West-Vlaanderen. Ik heb echter het gevoel dat sommige koepels daar niet zo enthousiast over zijn. Zij denken dat de impact van de bedrijven op de scholen te groot zal zijn. Die koudwatervrees is er. Dat is spijtig, want bedrijven kunnen de scholen een meerwaarde geven, zeker inzake de technische uitrusting.

Ik ben er een voorstander van om zoals in Nederland de lokale besturen meer bij de zaak te betrekken. Wij bezochten daar het Platform Bèta, waar een driehoeksverhouding tussen onderwijs, bedrijven en lokale besturen is georganiseerd. De lokale besturen spelen een rol om studierichtingen te stimuleren die uitzicht bieden op bepaalde beroepen. De lokale besturen in Nederland zijn niet helemaal te vergelijken met de onze, maar misschien kunnen wij uit dat voorbeeld toch leren.

De voorzitter: Mevrouw Vermeiren heeft het woord.

Mevrouw Goedele Vermeiren: Ik sluit me in het bijzonder aan bij de eerste vraag van de heer De Meyer over het oriëntatieproces in het onderwijs. Een aantal technische opleidingen worden maatschappelijk niet gewaardeerd. Jongeren kiezen vaak bewust die technische opleidingen niet, hoewel de doorstroming naar de arbeidsmarkt soms heel snel kan verlopen en de arbeidsmarkt schreeuwt om afgestuurde jongeren in die technische opleidingen.

Onlangs las ik dat er aan een technische school in Genk een ludieke actie was: bedrijfsleiders gingen er voor de school kamperen. Zij willen die jongeren zo snel mogelijk in hun bedrijf tewerkgesteld zien.

Ik wil deze vraag opentrekken naar de opleidingen wetenschappen en wiskunde. Ook daar blijkt de doorstroom naar hogere studies en de arbeidsmarkt een beetje mank te lopen. Nochtans zijn we ervan overtuigd dat het onderwijs en het bedrijfsleven meer zouden moeten samenwerken. Het moet geen eenrichtingsverkeer worden van onderwijs naar bedrijfswereld. Het kan ook omgekeerd. Mevrouw Vanderpoorten verwees daar ook naar.

De heer de Meyer had het over de machines die in bepaalde scholen echt verouderd zijn. Misschien kan worden gestreefd naar meer samenwerking met de bedrijfswereld voor de infrastructuur en voor stageplaatsen. Als men schreeuwt om arbeidsplaatsen, kan het handig zijn dat die jongeren al op de werkvloer kennis kunnen maken met die beroepen. Ik sluit me dan ook aan bij het oriëntatieproces. Hoe kunnen jongeren een realistisch beeld krijgen van wat hen te wachten staat na een technische opleiding?

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Minister, ons voorstel van resolutie dat wetenschap en techniek probeert te stimuleren via een actieplan, staat op de agenda van de plenaire vergadering. Ik vraag de minister om daar samen met zijn collega bevoegd voor innovatie werk van te maken. Er is al een aanzet om jongens en meisjes aan te moedigen om meer technische richtingen te kiezen. Verder is er de samenwerking tussen scholen en bedrijven. En daarbij moet het, zoals mevrouw Vermeiren ook al zei, om tweerichtingsverkeer gaan.

In mijn regio stel ik vast dat dynamische technische scholen die weg naar de bedrijven zelf al hebben gevonden. Daar bestaat dan ook een goede wisselwerking. Bedrijven zijn immers ook op zoek naar jonge afgestudeerden. Ik weet niet in welke mate er eventueel een kader van

komen dat deze samenwerking faciliteert of aanmoedigt. In heel wat scholen zijn er al stappen in de goede richting gezet. We moeten er echter over nadenken hoe de overheid dit nog kan versnellen.

Tot slot is er de paradox op de arbeidsmarkt. Enerzijds zijn de laaggeschoolden oververtegenwoordigd in de werkloosheidsstatistieken. Werkzoekenden zijn dus relatief laaggeschoold. Anderzijds ziet men bij de vacatures niet alleen jobs voor hogeschoolden maar ook jobs waarvoor geen diploma is vereist. Ook daar blijven de vacatures openstaan. Het is een uitdaging om die match beter te organiseren, ook voor de minister van Werk.

Wat het deeltijds onderwijs betreft, is het Duits model voor sommigen de hemel op aarde, voor anderen de hel. Ik stel voor de positieve elementen eruit te halen en de minder positieve opzij te houden. Via dat model wordt ervoor gezorgd dat jongeren een goede technische scholing krijgen door een deeltijdse algemene opleiding. Daarnaast wordt ook een training on the job toegepast. Dat bestaat ook bij ons, maar het heeft in vergelijking met Duitsland veel minder succes.

Mevrouw Kathleen Helsen: We zitten hier midden in het dossier over de hervorming van het secundair onderwijs. Daarin moeten verschillende aspecten aan bod komen.

Vrij snel wordt de link gelegd naar studieoriëntering als het over dit dossier gaat. Mijn vraag nu is in hoeverre er ook een beroepsoriëntering aan bod komt. In het verre verleden hadden wij een zeer duidelijke beroepsoriëntering binnen het onderwijs. Doorheen de jaren zijn wij geëvolueerd naar een zuivere studieoriëntering. Dat is iets helemaal anders. We moeten niet enkel werk maken van een studieoriëntering maar van een studie- en beroepsoriëntering. Op welke manier kan dit worden gerealiseerd?

Ik volg mevrouw Vanderpoorten dat een puur beroepenhuis zoals in Gent inderdaad onvoldoende is. We moeten kiezen voor een integrale aanpak, en dat is ruimer. We moeten onderzoeken welke elementen in de oriëntering allemaal aan bod moeten komen. Wat is er goed uitgebouwd? Wie is de geschikte partner om dat te doen? Hoe moet de samenwerking worden gerealiseerd? Hoe kunnen we die integrale werking in de toekomst realiseren?

Die vraag wou ik aan u richten, minister. In welke mate wordt dit element opgenomen in de toekomstplannen?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Het is juist dat bepaalde studierichtingen in het secundair en hoger onderwijs weinig kansen bieden op de arbeidsmarkt. Daar zijn meerdere redenen voor. Dat is onder meer te wijten aan het feit dat de inhoud van bepaalde studierichtingen en opleidingen niet of onvoldoende aansluiten bij de competenties die de arbeidsmarkt vraagt.

De invoering van de kwalificatiestructuur en het gebruik van beroepskwalificaties moet ons helpen om de inhoudelijke aansluiting structureel te verbeteren. We hebben daar een paar weken geleden belangrijke afspraken over gemaakt onder de gemeenschappelijke beleidsraad Werk en Onderwijs. In het najaar – en volgend jaar full speed – gaan we starten met die eerste beroepskwalificaties om dan ook afstemmingen te kunnen formuleren.

Voor het secundair onderwijs is er bovendien onvoldoende duidelijkheid over het einddoel van studierichtingen. Is een studierichting arbeidsmarktgericht of gaat het om een richting waarbij een vervolgopleiding in het hoger onderwijs nodig is? Het is belangrijk dat we hierin duidelijk zijn, zodat leerlingen weten waarvoor ze kiezen. Daarom plannen we in de hervorming van het secundair onderwijs een structureel onderscheid tussen doorstroomgerichte en arbeidsmarktgerichte studierichtingen. Daarnaast is er uiteraard ook een kwantitatieve kant aan de aansluitingsproblematiek.

Hoe kunnen we het aantal leerlingen of studenten in welbepaalde studierichtingen laten aansluiten op de vraag naar welbepaalde profielen op de arbeidsmarkt? In ons onderwijssysteem, waarbij de studiekeuze zéér vrij wordt gelaten en waarbij het studieaanbod

in scholen en instellingen voor hoger onderwijs niet direct gerelateerd is aan de vraag naar arbeidskrachten, is dat niet eenvoudig. Bovendien moet ook de vraag gesteld worden in hoeverre een ‘zuivere’ afstemming mogelijk en wenselijk is. Ontwikkelingen op de arbeidsmarkt zijn niet zo eenvoudig voorspelbaar, en al zeker niet op de lange termijn.

Iedereen is het erover eens dat het van belang is dat we leerlingen en studenten voldoende breed opleiden, zodat ze ruimere kansen hebben op de arbeidsmarkt. We moeten daar een evenwicht in vinden en niet vervallen – ik zal niet ontkennen dat die reflex af en toe ontstaat – in het idee dat onderwijs alles kan regelen. Onderwijs is meer dan mensen voorbereiden op de arbeidsmarkt, maar het is óók mensen voorbereiden op de arbeidsmarkt.

Natuurlijk, mevrouw Helsen, moet men een keuze maken tussen een beroep aanleren en verder studeren. Dat is een factor die meespeelt in heel de hervorming van het secundair onderwijs en de leerlingenbegeleiding. U hebt het zelf aangegeven, het is van belang om bij het proces van studiekeuze aandacht te besteden aan arbeidsmarktgegevens, waaronder de kansen van studierichtingen op de arbeidsmarkt. Maar hier zal veel meer en voldoende duiding gegeven moeten worden, een doorsnee ouder kan dat niet weten. De gevolgde studierichting alléén bepaalt immers niet het slagen of falen van iemand op de arbeidsmarkt. Het gaat ook om het enthousiasme, de precisie, de werkbereidheid, de arbeidsomstandigheden, attitudes enzovoort. Het is belangrijk om te weten: ik wil dit worden, wat moet ik dan studeren; of ik studeer dit, wat kan ik later doen? We moeten jongeren en ouders correct informeren.

We zullen in de toekomst met Werk – daar zijn op het managementscomité afspraken over gemaakt – de nieuwe interactieve website op een andere manier maken. In afwachting daarvan zal er reeds in september een nieuwe website online komen. De aangekondigde website zal objectief informatie verstrekken, waaronder een aantal arbeidsmarktgegevens. De site is het resultaat van een netoverschrijdend initiatief van de CLB's. Het is een eerste stap, maar er moet meer gebeuren. Er komt een nog toegankelijker website in samenwerking met de CLB's en de VDAB.

Bij de hervorming van het secundair onderwijs is het belangrijk dat we het aanbod van de opleidingen en de arbeidsmarkt goed op elkaar afstemmen. Het aantal studierichtingen moet in het eerste en tweede leerjaar van de derde graad worden beperkt. Dat moet leiden tot bredere studierichtingen, waarin al wel beroepskwalificaties behaald worden. Later kunnen leerlingen dan via een secundair-na-secundair (Se-n-Se) of het hoger beroepsonderwijs (hbo) nog een verdere specialisatie volgen. We denken ernstig na over dat gereduceerde aanbod. Dit is een unieke kans. Over dit aanbod – we zitten trouwens op schema – zullen we uiteraard moeten spreken met onderwijsverstrekkers en bedrijfssectoren om na te gaan hoe en tot hoever dergelijke reducties kunnen gaan en welke studierichtingen zullen worden aangeboden. De afstemming tussen onderwijs en bedrijfswereld is een unieke kans. Deze grote operatie is de reden waarom er al twee jaar een programmatie-stop in het secundair is ingevoerd, net om het studieaanbod niet nog exponentieel te laten groeien.

De problematiek van de beschikbaarheid van moderne uitrusting is erg belangrijk. We moeten daarbij de vraag stellen hoe we dat in de komende jaren up-to-date gaan houden. U weet dat de afgelopen jaren voor meer dan 40 miljoen euro geïnvesteerd werd in technische uitrusting via de investeringsoperaties.

De problematiek van de technische uitrusting hangt ook nauw samen met de schoolgrootte: zeker voor kleinere scholen zal het steeds moeilijk zijn – ook met de investeringsoperaties – om voldoende mee te kunnen met technische evoluties. Daarbij moeten we ons ook de vraag durven stellen – ook dat zal in de hervorming van het secundair onderwijs aan bod komen – hoe we dat, gelet op de kostprijs van die technische uitrusting, op de meest efficiënte manier in de scholen ter beschikking kunnen stellen. Maar we moeten ook de vraag stellen wat er in de scholen ter beschikking gesteld moet worden. Ik denk dat iedereen het met mij eens is dat het moet gaan om apparatuur die permanent nodig is voor de opleiding, maar dat het niet

mogelijk is om alle apparatuur die op de arbeidsmarkt aanwezig is, in scholen op te nemen. Dat zou een veel te dure oefening zijn. Ook daar moeten we kijken hoe we een nauwe samenwerking kunnen hebben tussen de bedrijfswereld en het onderwijs, via stages, via werkpleklers, via het ter beschikking stellen van technisch materiaal, hetzij in de school, hetzij in de lokalen van bedrijven. Ook dat is uiteraard mogelijk.

Op dit moment hebben we de RTC's die op dat vlak een essentiële rol te vervullen hebben om creatieve oplossingen te vinden. Er zijn mooie voorbeelden. Ik denk aan het RTC Antwerpen, dat een carrousel van auto's en bijhorende diagnoseapparatuur heeft, zodat leerlingen in het studiegebied auto met recent materiaal van meerdere automerken kunnen werken. Ook de verdere uitbouw van de samenwerking met de VDAB en de uitbouw van werkpleklers moeten het realiteitsgehalte van de opleidingen verder verhogen. Ik ben onlangs nog in een RTC in Limburg geweest om dat ter plekke te bekijken.

We hebben dus nog werk aan de winkel. We worden een beetje gehandicapt omdat er een heel grote vrijheid in ons onderwijssysteem is, zowel ten aanzien van aanbod en vrije keuze, alsook de methode die we tot nu toe volgen om het lokaal af te stemmen binnen het kader van de RTC's. Daar is een belangrijke rol weggelegd. In uitvoering van de resolutie zijn we momenteel aan het werken, met Werk, Economie en Innovatie, aan het actieplan voor techniek en wetenschappen. Binnenkort zullen we daarvoor in iets extra's voorzien om extra ondersteuning te bieden.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Minister, ik dank u voor het interessante antwoord. Ik heb niet alles kunnen noteren. Ik veronderstel dat het geen probleem is dat we uw antwoord ontvangen.

Ik heb twee beschouwingen. Minister, we willen u aanmoedigen. U stelt dat u het grote bos van afstudeerrichtingen wenst aan te pakken in het kader van de hervorming van het secundair onderwijs. Ik vrees dat het pas uw opvolger zal zijn die dat zal aanpakken.

Minister Pascal Smet: Het is aanpakken en uitvoeren. Ofwel zal ik het zijn, als ik mezelf opvolg, maar daar moet de kiezer over oordelen, ofwel zal het mijn opvolger zijn die het zal uitvoeren.

De heer Jos De Meyer: Minister, u neemt me de woorden uit de mond. Men weet nooit wie u opvolgt. Indien u het wenst uit te voeren en u hebt een grote daadkracht, zeg ik u: wacht de grote hervorming van het secundair onderwijs niet af, maar begin er nu al aan. Een aantal elementen liggen heel duidelijk op tafel. Als we willen dat er deze legislatuur effectief in het onderwijsveld iets gebeurt aan het overaanbod dat er vandaag is, dan mag u niet wachten op die grote plannen.

Over alles wat u hebt gezegd over uitrustingen van scholen en het samenwerken met RTC's en het bedrijfsleven, ben ik het met u eens. Ik wil toch een aanvullend element opnieuw onderstrepen, namelijk de uitrustingstoelagen. Die zijn een aantal jaar geleden geschrapt. We hebben in Onderwijsdecreet XX, als ik me niet vergis, erin voorzien dat ze opnieuw kunnen worden ingevoerd. Ik stel deze vraag juist voor het reces om u aan te moedigen en te stimuleren om in uw volgende begroting – de eerste bespreking heeft in de vakantieperiode plaats – om u aan te moedigen en te stimuleren om er opnieuw voor te zorgen dat daarvoor in middelen wordt voorzien. Dat het eventueel in een groeipad zal gebeuren en dat u niet alles tegelijkertijd kunt doen, daar heb ik alle begrip voor, maar er moet minstens al een eerste aanzet zichtbaar zijn in de volgende begroting.

De voorzitter: Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Minister, ik dank u voor het antwoord, alleen hebt u geen reactie gegeven op het Beroepenhuis.

Minister Pascal Smet: Ik ken het Beroepenhuis, ik financieer het trouwens mee vanuit Onderwijs. Dat is een antwoord, maar zeker niet het antwoord.

De voorzitter: Mevrouw Vermeiren heeft het woord.

Mevrouw Goedele Vermeiren: Minister, ik dank u voor het uitgebreid antwoord. We moeten dat zeker meenemen. Ik onthoud dat u hebt gezegd dat onderwijs mensen ook moet voorbereiden op de arbeidsmarkt, maar niet alleen. We mogen niet vergeten dat onderwijs ook algemeen vormend moet zijn. We moeten daar een evenwicht vinden. Er is blijkbaar een tekort wat betreft de maatschappelijke waardering van de technische opleidingen. We moeten zorgen dat dat op korte termijn kan worden opgelost zodat de doorstroming naar de arbeidsmarkt gemakkelijker kan gaan en dat die richtingen en beroepen worden opgewaardeerd.

Mevrouw Kathleen Helsen: Minister, ik hoop dat u op zo kort mogelijke termijn erin lukt om het aantal studierichtingen te reduceren. U houdt zeer sterk rekening met de vraag van de arbeidsmarkt, maar ik hoop dat u ook rekening houdt met het gegeven dat onze arbeidsmarkt ook wijzigt en steeds meer op korte termijn grondig kan wijzigen, zodat u met de juiste elementen beslist welke studieaanbod we nodig hebben.

Ook is het heel belangrijk dat we, met de beperkte middelen die we binnen Onderwijs hebben, goed nagaan welke de mogelijkheden en ook de beperkingen zijn van die regionale technologische centra, van de machineparken in de scholen. Ook moeten we nagaan hoe we bedrijven meer verantwoordelijkheid kunnen laten opnemen. Het lijkt me dat op dat vlak in de toekomst toch nog meer kansen liggen dan we vandaag benutten.

Minister Pascal Smet: De vraag naar budgetten moeten we bekijken. Er is een hele reeks prioriteiten waar geld heen moet gaan. We zullen bekijken welke de marges zijn bij de begrotingsopmaak.

De heer Jos de Meyer: Minister, we rekenen op u.

Minister Pascal Smet: Ik op u.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■